

MINISTERSTWO
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Departament Szkolnictwa Wyższego

Warszawa, 27 kwietnia 2019 r.

DSW.WNP.053.4.2019.1

Szanowna Pani Profesor,

w odpowiedzi na petycję z dnia 24 stycznia 2019 r. dotyczącą zmiany przepisów art. 19, art. 34 i art. 128 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, przedstawiam poniżej następujące wyjaśnienia.

Ad. 1. Zakres regulacji ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* dotyczący ustroju uczelni odnosi się do najistotniejszych aspektów jej działalności. Podstawowym dokumentem regulującym zasady organizacji i funkcjonowania uczelni będzie statut uchwalany przez senat, który stanowią przedstawiciele środowiska akademickiego danej uczelni, posiadający mandat udzielony przez tę społeczność do reprezentowania jej i działania w jej imieniu. Takie rozwiązanie wzmacnia autonomię, dając szkołom wyższym większą swobodę funkcjonowania, tak aby rzeczywiście mogły kształtować swoją strategię i rozwijać działalność zgodnie z własnymi potrzebami i jednocześnie – nakłada na tę społeczność większą odpowiedzialność, w tym za jakość kształcenia i jakość prowadzonej działalności naukowej.

W ustawie określono organ uprawniony (senat) do powoływania członków rady uczelni (art. 19) oraz szczegółowe wymagania formułowane wobec członków rady (art. 20). Natomiast określenie w statucie sposobu powoływania członków rady (m.in. zgłaszania, wyłaniania kandydatów) należy do autonomicznych decyzji uczelni (art. 34 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy). Nowe statuty wchodzi w życie z dniem 1 października 2019 r. (art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Zasady dotyczące powołania pierwszej rady uczelni zostały uregulowane w art. 230 ustawy – *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Zgodnie z tymi przepisami pierwszą radę uczelni na kadencję trwającą do dnia 31 grudnia 2020 r. powołuje senat w terminie do dnia 30 czerwca 2019 r. Określenie sposobu jej powołania należy do wyłącznej kompetencji senatu uczelni.

Ad. 2. Statut uczelni publicznej uchwała senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy statutowej liczby członków po zasięgnięciu opinii rady uczelni wyrażonej większością głosów statutowej liczby członków oraz po zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w uczelni (art. 34 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Należy zauważyć, że obowiązek zatwierdzania statutu uczelni publicznej przez ministra został zniesiony ustawą z dnia 18 marca 2011 r. *o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw*.

Przepisy działu XIII. ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, określające zakres nadzoru sprawowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad szkołami wyższymi, zapewniają ministrowi wystarczającą kontrolę nad uczelniami w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa, w tym możliwości stwierdzenia nieważności aktu wydanego przez organy uczelni, w przypadku stwierdzenia jego niezgodności z przepisami prawa. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że uczelnia, w której jest Pani zatrudniona nadzorowana jest przez Ministra Zdrowia.

Ad. 3. Ustawa – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* powierza autonomii uczelni sprawy związane z doбором właściwej kadry. Składają się na to szeroko rozumiane procedury dotyczące postępowania w zakresie stosunków pracy, tj. od pozyskania pracowników do rozwiązania stosunku pracy, w tym kwestie dotyczące oceny nauczycieli akademickich. W art. 128 ust. 3 ww. ustawy rektor, jako pracodawca, został zobligowany do określenia kryteriów i trybu dokonywania oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników oraz wskazania podmiotu dokonującego tej oceny, a także określenia jej zasad. Realizacja obowiązku rektora musi być poprzedzona zasięgnięciem opinii senatu, związków zawodowych, samorządu studenckiego oraz samorządu doktorantów. Kwestie dotyczące oceny okresowej ustalane są zatem w porozumieniu z przedstawicielami całej społeczności uczelnianej.

Natomiast odnosząc się do propozycji wskazanej w punkcie 2, dotyczącej prawa wniesienia sprzeciwu do sądu pracy należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 147 ust. 2 ww. ustawy spory o roszczenia ze stosunku pracy pracownika uczelni rozpatrują sądy pracy. Na podstawie przywołanego przepisu każdy pracownik, który uzna, że ocena jego pracy nie została dokonana zgodnie z wewnętrznymi regulacjami uczelni, bądź jest krzywdząca, ma prawo do wystąpienia do sądu pracy. W sprawach wynikających ze stosunku pracy nauczycieli akademickich jedynie sąd pracy jest uprawniony do orzekania w sposób wiążący dla stron stosunku pracy.

Jednocześnie należy wskazać, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* stosuje się przepisy Kodeksu pracy. Kwestie dotyczące uprawnień pracowników w zakresie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę zostały uregulowane w dziale drugim – rozdział II. oddział 4. Kodeksu pracy. Natomiast roszczenia przed sądami pracy w postaci odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę pracownik może wnieść w terminie 21 dni od dnia doręczenia pisma wypowiedzającego umowę o pracę (art. 264 § 1 Kodeksu pracy). W związku z tym, wskazane rozwiązania należy uznać za wystarczające.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia pragnę poinformować, że nie jest planowana nowelizacja ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w omawianym zakresie.

Łączę wyrazy szacunku

Dyrektor
Departamentu Szkolnictwa
Wyższego

Marcin CZAJA